

សុខុមាលភាពពង្រីក៖ ជំងឺ និងការការពារ

Pig Health: Diseases and Prevention III

លោក ធីប សុខា និងលោកជា ប៊ុនណា

មហាវិទ្យាល័យ វេជ្ជសាស្ត្រសត្វ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម

FEED THE FUTURE

The U.S. Government's Global Hunger & Food Security Initiative

មាតិកា

- ជ្រូក៖ ប្រភពជ្រូកផ្សេងៗ អាចជាកត្តាចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នក
- មនុស្ស៖ អ្នកដទៃដែលមកមើលជ្រូកអ្នក អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូកអ្នក
- សម្ភារៈ ការប្រើសម្ភារផ្សេងៗលើជ្រូករួមគ្នា អាចចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នកផ្លូវចម្លងជំងឺ
- សត្វផ្សេងៗ៖ ការចិញ្ចឹមសត្វផ្សេងៗលាយឡំជាមួយជ្រូក អាចចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នករបៀប

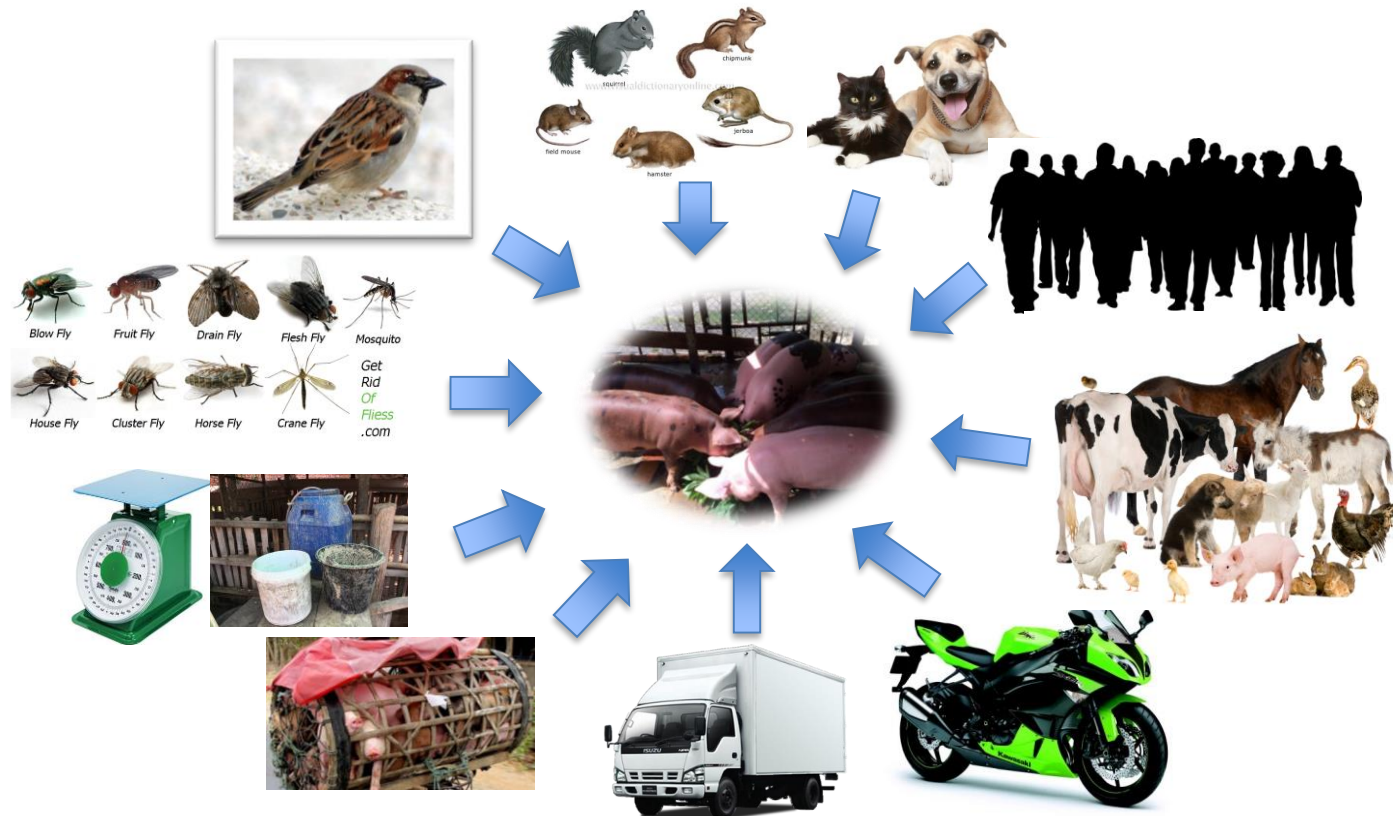

FEED THE FUTURE

The U.S. Government's Global Hunger & Food Security Initiative

ផ្នែកសុខុមាលភាពជ្រូក

កត្តាចម្លងមេរោគ (បាក់តេរី វីរុស ផ្សិត និងបរាសិត) ទៅជ្រូករបស់អ្នក

FEED THE FUTURE

The U.S. Government's Global Hunger & Food Security Initiative

ប្រភពជ្រូកផ្សេងៗ អាចជាកត្តាចម្បងដំណើរជ្រូកអ្នក

កត្តាដែលអាចចម្បងដំណើរជ្រូកអ្នក

តើអ្នកត្រូវធ្វើដូចម្តេច?

១. ទិញពីប្រភពផ្សេងគ្នា ពីច្រើនកន្លែង
២. ទិញពីកសិដ្ឋាន
៣. ទិញពីអ្នកដឹកដើរលក់តាមម៉ូតូ ឬកង់
៤. ទទួលបានពីអង្គការនានា

១. ត្រូវដឹងពីសុខភាពជ្រូក ដែលអ្នកមានបំណង ទិញមកចិញ្ចឹមពីប្រភពផ្សេងៗ។
២. កុំដាក់ជ្រូកចិញ្ចឹមលាយទំរុំគ្នា ដែលទិញមកពី ប្រភពផ្សេងៗគ្នា។
៣. ព្យាយាមកុំឲ្យអ្នកទិញជ្រូក ចេញ ឬចូលក្នុង ទ្រុងជ្រូករបស់អ្នក។

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

KANSAS STATE
UNIVERSITY

ILRI
INTERNATIONAL
LIVESTOCK RESEARCH
INSTITUTE

UF IFAS
UNIVERSITY of FLORIDA

អ្នកដទៃដែលមកមើលជ្រូកអ្នក អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូកអ្នក

តើអ្នកណាខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

តើអ្នកត្រូវធ្វើដូចម្តេចជាមួយអ្នកជិតខាងរបស់អ្នក?

១. អ្នកជិតខាងរបស់អ្នក ដែលមានជ្រូក ឬបានទៅមើលជ្រូកកន្លែងផ្សេងៗ

២. ពេទ្យសត្វភូមិ ឬបុរេពេទ្យ ដែលមកចាក់វ៉ាក់សាំង ឬព្យាបាលជ្រូកអ្នក

៣. អ្នកទិញជ្រូក

៤. អ្នកដាក់បាជ្រូក

៥. អ្នកលក់បន្លែ និងសាច់តាមផ្ទះ

១. ធ្វើរបងព័ទ្ធជុំវិញទ្រុងជ្រូក ឬដាក់សញ្ញាហាមឃាត់។

២. សម្រាប់អ្នកជិតខាងដែលចង់មកមើលជ្រូកអ្នក គឺតម្រូវឲ្យអ្នកទាំងនោះ:

- កុំឲ្យយកយានជំនិះទៅជិតទ្រុងជ្រូកអ្នក
- លាងសម្អាតដៃមុនចូលមើលជ្រូកអ្នក
- ពាក់ចង្កាស្ទិចលើជើង ឬយើងផ្តល់ស្បែកជើងឲ្យពាក់ចូលទ្រុងជ្រូក

៣. អ្នកអាចពន្យល់ប្រាប់អ្នកជិតខាង ពីហេតុផលដែលអ្នករឹតបណ្តឹងការចូលមើលជ្រូកអ្នក ក្នុងន័យការពារសុខភាពជ្រូកអ្នក។

អ្នកដទៃដែលមកមើលជ្រូកអ្នក អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូកអ្នក

តើអ្នកណាខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

១. អ្នកជិតខាងរបស់អ្នក ដែលមានជ្រូក ឬបានទៅមើលជ្រូកកន្លែងផ្សេងៗ
២. ពេទ្យសត្វភូមិ ឬបសុពេទ្យ ដែលមកចាក់វ៉ាក់សាំង ឬព្យាបាលជ្រូករបស់អ្នក
៣. អ្នកទិញជ្រូក
៤. អ្នកដាក់បាជ្រូក
៥. អ្នកលក់បន្លែ និងសាច់តាមផ្ទះ

តើអ្នកត្រូវធ្វើដូចម្តេចជាមួយពេទ្យសត្វភូមិ ឬបសុពេទ្យ?

១. សម្រាប់ពេទ្យសត្វភូមិ ឬបសុពេទ្យ គឺតម្រូវឲ្យអ្នកទាំងនោះ:
 - កុំឲ្យយកឃ្លានជំនិះទៅជិតទ្រុងជ្រូកអ្នក
 - លាងសម្អាតដៃមុនចូលមើលជ្រូកអ្នក
 - ពាក់ថង់ប្លាស្ទិចលើជើង ឬយើងផ្តល់ស្បែកជើងឲ្យពាក់ចូលទ្រុងជ្រូក
២. អ្នកអាចប្រាប់ថា អ្នកមានប្រព័ន្ធដីវសុត្តិភាពមុនចូលទ្រុងជ្រូក។

អ្នកដទៃដែលមកមើលជ្រូកអ្នក អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូកអ្នក

តើអ្នកណាខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

តើពេទ្យសត្វភូមិ ឬបុរេពេទ្យត្រូវធ្វើដូចម្តេច?

១. អ្នកជិតខាងរបស់អ្នក ដែលមានជ្រូក ឬបានទៅមើលជ្រូកកន្លែងផ្សេងៗ

២. ពេទ្យសត្វភូមិ ឬបុរេពេទ្យ ដែលមកចាក់វ៉ាក់សាំង ឬព្យាបាលជ្រូករបស់អ្នក

៣. អ្នកទិញជ្រូក

៤. អ្នកដាក់បាជ្រូក

៥. អ្នកលក់បន្លែ និងសាច់តាមផ្ទះ

១. ទៅដល់ផ្ទះកសិករជាមួយយានដំនិះ ដៃ សំលៀកបំពាក់ និងស្បែកជើងដែលលាងសម្អាតស្អាត

- លាងលាមកជ្រូកជាប់លើយានដំនិះ
- លាងសម្អាតដៃមុនចាក់វ៉ាក់សាំង ឬព្យាបាលជ្រូក
- ពាក់ថង់ប្លាស្ទិចលើជើង ឬសុំស្បែកជើងកសិករពាក់ចូលទ្រុងជ្រូក

២. ត្រូវសួរកសិករថាមានប្រព័ន្ធដីសុវត្ថិភាព បើមានធ្វើតាមកសិករតែបើមិនមាន ជួយប្រាប់កសិករពីការធ្វើប្រព័ន្ធដីសុវត្ថិភាព។

អ្នកដទៃដែលមកមើលជ្រូកអ្នក អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក

តើអ្នកណាខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

១. អ្នកជិតខាងរបស់អ្នក ដែលមានជ្រូក ឬបានទៅមើលជ្រូកកន្លែងផ្សេងៗ
២. ពេទ្យសត្វភូមិ ឬបុរេពេទ្យ ដែលមកចាក់វ៉ាក់សាំង ឬព្យាបាលជ្រូករបស់អ្នក
៣. អ្នកទិញជ្រូក
៤. អ្នកដាក់បាជ្រូក
៥. អ្នកលក់បន្លែ និងសាច់តាមផ្ទះ

តើអ្នកត្រូវធ្វើដូចម្តេចជាមួយអ្នកទិញជ្រូករបស់អ្នក?

១. សម្រាប់អ្នកមកទិញជ្រូក គឺតម្រូវឲ្យអ្នកទាំងនោះ:
 - លាងសម្អាតដុំដី រ៉ឺម៉ក ម៉ូតូឲ្យបានស្អាត និងគួរតែមិនមានដាក់ជ្រូកមកតាមមុនចូលទ្រុងជ្រូកអ្នក។
 - ប្រសិនបើមានជ្រូកក្នុងដុំដីមកជាមួយ កុំឲ្យជ្រូកទាំងនោះប៉ះជ្រូកអ្នក។
 - អ្នកអាចចាប់ជ្រូកអ្នកទៅឲ្យអ្នកទិញ និងលាងសម្អាតសម្ភារទាំងនោះឲ្យបានស្អាត។
 ២. ការប្រើសម្ភារចាប់ជ្រូកគឺចាំបាច់ណាស់ ប៉ុន្តែអ្នកគួរលាងសម្អាត និងសម្អាតវាមុនពេលប្រើម្តងៗ។
 ៣. អ្នកអាចប្រាប់ថា អ្នកមានប្រព័ន្ធដីវសុវត្ថិភាពមុនចូលទ្រុងជ្រូក។
- ចំណាំ៖ អ្នកទិញជ្រូកគួរអនុវត្តជីវសុវត្ថិភាពតាមការណែនាំរបស់កសិករ។

អ្នកជំនាញដែលមកមើលជ្រូកអ្នក អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក

តើអ្នកណាខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

១. អ្នកជិតខាងរបស់អ្នក ដែលមានជ្រូក ឬបានទៅមើលជ្រូកកន្លែងផ្សេងៗ
២. ពេទ្យសត្វកូមី ឬបុរសពេទ្យ ដែលមកចាក់វ៉ាក់សាំង ឬព្យាបាលជ្រូករបស់អ្នក
៣. អ្នកទិញជ្រូក
៤. អ្នកដាក់បាជ្រូក
៥. អ្នកលក់បន្លែ និងសាច់តាមផ្ទះ

តើអ្នកត្រូវធ្វើដូចម្តេចជាមួយអ្នកដាក់បាជ្រូករបស់អ្នក?

១. សម្រាប់អ្នកដាក់បាជ្រូកអ្នក គឺតម្រូវឲ្យអ្នកទាំងនោះ៖
 - លាងសម្អាតបាជ្រូក រ៉ឺម៉ក ម៉ូតូឲ្យបានស្អាត ព្រមទាំងម្ចាស់បាជ្រូកផងដែរ មុនចូលទ្រង់ជ្រូកអ្នក។
 ២. ឲ្យអ្នកបង្កាត់សិប្បនិម្មិតជ្រូក ផ្តល់នូវទឹកស្អាតដែលល្អ និងប្រាកដថាគ្មានប្រឡាក់ប្រឡូកមេរោគ និងលាងសម្អាត និងទុកដាក់ឧបករណ៍បង្កាត់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ។
 ៣. អ្នកអាចប្រាប់ថា អ្នកមានប្រព័ន្ធដីវសុត្តិភាពមុនចូលទ្រង់ជ្រូក។
- ចំណាំ៖ អ្នកដាក់បាជ្រូកគួរអនុវត្តជីវសុត្តិភាពតាមការណែនាំរបស់កសិករ។

អ្នកដទៃដែលមកមើលជ្រូកអ្នក អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូកអ្នក

តើអ្នកណាខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

១. អ្នកជិតខាងរបស់អ្នក ដែលមានជ្រូក ឬបានទៅមើលជ្រូកកន្លែងផ្សេងៗ
២. ពេទ្យសត្វកូមិ ឬបសុពេទ្យ ដែលមកចាក់វ៉ាក់សាំង ឬព្យាបាលជ្រូករបស់អ្នក
៣. អ្នកទិញជ្រូក
៤. អ្នកដាក់បាជ្រូក

៥. អ្នកលក់បន្លែ និងសាច់តាមផ្ទះ

តើអ្នកត្រូវធ្វើដូចម្តេចជាមួយអ្នកលក់បន្លែ និងសាច់តាមផ្ទះ?

១. មុននឹងទិញសាច់ អ្នកត្រូវស្គាល់ឲ្យច្បាស់ថា សាច់ដែលគេលក់នោះជាសាច់សត្វមិនមានជំងឺ
 ២. មិនត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកលក់បន្លែ និងសាច់តាមផ្ទះចូលក្នុងបរិវេណផ្ទះ ឬទៅកែ្បរទ្រុងជ្រូកអ្នកទេ (គួរនៅក្បែរបង)។
 ៣. ហាមមិនឲ្យអ្នកលក់ចូលបរិវេណទ្រុងជ្រូក ឬប៉ះពាល់ជ្រូកអ្នក។
 ៤. អ្នកអាចប្រាប់ថា អ្នកមានប្រព័ន្ធដីវសុត្តិភាពមុនចូលទ្រុងជ្រូក។
- ចំណាំ៖ អ្នកលក់បន្លែ និងសាច់តាមផ្ទះគួរអនុវត្តជីវសុត្តិភាពតាមការណែនាំរបស់កសិករ។

ការប្រើសម្ភារផ្សេងៗលើជ្រូករួមគ្នា អាចចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នក

តើសម្ភារអ្វីខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

ការប្រើសម្ភារផ្សេងៗលើជ្រូករួមគ្នា អាចចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នក

តើសម្ភារអ្វីខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

តើអ្នកត្រូវធ្វើដូចម្តេចជាមួយសម្ភារទាំងនោះ?

ម្ជុល ជញ្ជីញ ធុងដាក់ចំណី ដុជជ្រូក ប្រដាប់កាត់ ធ្មេញ ឈើលើកជ្រូក និងសម្ភារប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ ទៀតជាដើម ដែលយកពីទ្រុងជ្រូកមួយទៅទ្រុង ជ្រូកមួយទៀតរបស់អ្នក ឬពីទ្រុងជ្រូកអ្នកទៅទ្រុង ជ្រូកអ្នកជិតខាង គឺអាចចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នក ប្រសិនបើមិនបានលាងសម្អាត ឬសម្លាប់មេរោគ បានត្រឹមត្រូវ។

១. សម្រាប់ម្ជុល

- ប្រើម្ជុលស្អាត ឬប្រើសាប៊ូ ឬប្រើថ្នាំលាងសម្អាតមុនយកចូលទ្រុង ជ្រូក ឬប្រើចាក់ជ្រូក។

- ការប្តូរម្ជុលរវាងជ្រូកជាការប្រសើរ បើប្តូរម្ជុលរវាងកូនជ្រូកមួយ សំបុកជាការល្អ និងប្តូរម្ជុលរវាងជ្រូកមួយទ្រុងជាការចាំបាច់។

២. លាងសម្អាត ឬប្រើថ្នាំសម្លាប់មេរោគលើប្រដាប់កាត់ធ្មេញ ជញ្ជីញ ឈើលើកជ្រូក និងសម្ភារប្រើលើជ្រូកផ្សេងៗទៀត រវាងទ្រុងជ្រូកនីមួយៗ។

៤. អ្នកត្រូវប្រាកដថា អ្នកដឹងពីប្រព័ន្ធដីវសុវត្ថិភាព ហើយត្រូវសួរដើម្បី ឲ្យប្រាកដថាសម្ភារដែលប្រើស្អាត។

FEED THE FUTURE

The U.S. Government's Global Hunger & Food Security Initiative

ការចិញ្ចឹមសត្វផ្សេងៗលាយឡំជាមួយជ្រូក អាចចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នក

តើសត្វអ្វីខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

KANSAS STATE
UNIVERSITY

ILRI
INTERNATIONAL
LIVESTOCK RESEARCH
INSTITUTE

UF | IFAS
UNIVERSITY of FLORIDA

ការចិញ្ចឹមសត្វផ្សេងៗលាយឡំជាមួយជ្រូក អាចចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នក

តើសត្វអ្វីខ្លះ អាចចម្លងជំងឺមកជ្រូករបស់អ្នក?

តើអ្នកត្រូវធ្វើដូចម្តេចជាមួយសត្វទាំងនោះ?

១. ជ្រូកព្រៃ៖ អាចចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នកប្រសិនបើមកជិតជ្រូកអ្នក
២. ជ្រូកងាប់៖ អាចចម្លងជំងឺដល់ជ្រូកអ្នកក្នុងទ្រុង
៣. សត្វបក្សីផ្សេងៗ៖ អាចចម្លងមេរោគលើចំណី និងជំងឺផ្តាសាយ
៤. សត្វល្អិត៖ ចម្លងជំងឺតាមឈាម ដង្កែផ្ទុកជំងឺប៉េស្តជ្រូកអាហ្វ្រិច
៥. សត្វកក្រើរ៖ ចម្លងមេរោគទៅលើចំណី និងជំងឺផ្សេងៗ
៦. សត្វផ្សេងៗ (ឆ្កែ និងឆ្មា)៖ ចម្លងមេរោគទៅលើជ្រូក និងពាំយកសាកសពសត្វងាប់មកចម្លងជ្រូកអ្នក

១. ជ្រូកព្រៃ៖ ធ្វើរបងជ្រូកអ្នក ដើម្បីបង្ខាំងកុំឲ្យមកក្បែរជ្រូកអ្នក
២. ជ្រូកងាប់៖ យកចេញពីទ្រុងភ្លាមៗ និងកប់ ឬដុតចោល
៣. សត្វបក្សីផ្សេងៗ៖ ដាក់មុង ឬសំណាញ់ជុំវិញទ្រុងជ្រូកអ្នក
៤. សត្វល្អិត៖ ដាក់មុង ឬសំណាញ់ជុំវិញទ្រុងជ្រូកអ្នក
៥. សត្វកក្រើរ៖ ដាក់អន្ទាក់ និងទុកដាក់សម្ភារផ្សេងៗឲ្យស្អាត ដើម្បីកុំឲ្យវាចូលមក
៦. សត្វផ្សេងៗ (ឆ្កែ និងឆ្មា)៖ ធ្វើរបងការពារកុំឲ្យមកលេងជាមួយជ្រូក និងកុំឲ្យវាពាំសាកសពសត្វងាប់មកទ្រុងជ្រូក

FEED THE FUTURE

The U.S. Government's Global Hunger & Food Security Initiative

លេខស្បែក

- សូមលោកអ៊ុំ ពូ មីង លាបាតដៃទាំងពីរ
- បន្ទាប់មកក្រុមការងារចាក់បារតក្នុងបាតដៃ
- យកដៃរបស់លោកអ៊ុំ ពូ មីង លាបាតដៃទាំងពីរទៅប៉ះលើក្រដាសការតុងជាប់ នឹងក្តារខៀន ឬកាន់កញ្ជើ អំបោស ស្បែកជើង ដបទឹក (ផឹកទឹកអស់) ជើងខោ ឬសំពត់ ។ល។

FEED THE FUTURE

The U.S. Government's Global Hunger & Food Security Initiative

សំណួរ

- តើលោកលោកអ្នក ឮ មីងបានឃើញអ្វីខ្លះជាប់នឹងសម្ភារទាំងនោះ?
- ប្រសិនបើបាតនេះ ជាមេរោគ (បាក់តេរី វីរុស ឬបរាសិត) តើអាចចម្លងទៅសម្ភារទាំងនោះដែរឬទេ?
- ចុះប្រសិនបើដៃលោកអ្នក ឮ មីងបានប៉ះជ្រូកខ្លួនឯង តើអាចចម្លងជំងឺមកជ្រូកដែរឬទេ?
- ចុះប្រសិនបើដៃលោកអ្នក ឮ មីងបានប៉ះខ្លួនឯង តើអាចចម្លងជំងឺមកខ្លួនឯងដែរឬទេ?

FEED ^{THE} FUTURE

The U.S. Government's Global Hunger & Food Security Initiative

អរគុណ!

KANSAS STATE
UNIVERSITY

ILRI
INTERNATIONAL
LIVESTOCK RESEARCH
INSTITUTE

UF IFAS
UNIVERSITY of FLORIDA